

2020-11-12
N2020/02693**Näringsdepartementet**Statens jordbruksverk
551 82 JönköpingStatens veterinärmedicinska anstalt
751 89 Uppsala

Uppdrag att bedöma nationella försörjningsbehov inom djurens hälso- och sjukvård vid kris eller höjd beredskap

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) att bedöma nationella försörjningsbehov avseende djurens hälso- och sjukvård vid en kris eller vid höjd beredskap och då ytterst i krig. I uppdraget ingår att identifiera

- sådana varor och tjänster som är strategiskt viktiga för att kunna upprätthålla en fungerande hälso- och sjukvård för djur vid kriser och vid höjd beredskap och då ytterst i krig,
- vilka delar av djurens hälso- och sjukvårdsverksamhet som är av betydelse för totalförsvaret och belysa beroenden, t.ex. likartade behov av varor och tjänster inom ramen för djurens hälso- och sjukvård samt humansjukvården samt
- behov av kompetens och kompetensutveckling för förebyggande åtgärder.

I de fall behov av åtgärder identifieras ska dessa redovisas och om möjligt ska även kostnadsberäkning och förslag på finansiering lämnas.

I uppdraget ingår vidare att kartlägga och översiktligt bedöma behoven av

- handelsflöden för strategiskt viktiga varor,
- kompetens och personal vid kris eller vid höjd beredskap och då ytterst i krig,
- lagerhållning av nödvändiga djurläkemedel, inklusive vacciner,

- lagring av vissa andra, strategiskt viktiga varor, särskilt sådana varor som inte kan säkras genom leveranser från utländska leverantörer eller som inte kan produceras inom landet och
- långsiktig kompetensutveckling kring förebyggande åtgärder som t.ex. kan minska behov av läkemedel vid en kris.

Bedömningen ska beakta de slutsatser som redovisats i delrapporten Motståndskraft (Ds 2017:66), delbetänkandet Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning (SOU 2020:23) samt analyser och erfarenheter dragna från den pågående pandemin orsakad av sjukdomen covid-19.

För uppdraget ska synpunkter och upplysningar inhämtas från Läkemedelsverket samt pågående relevanta utredningar på området. Synpunkter ska vid behov även inhämtas från andra berörda myndigheter och intresseorganisationer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 april 2021.

Skälen för regeringens beslut

Under den pågående pandemin har det blivit uppenbart att djursjukvård och humansjukvård i olika delar nyttjar samma typer av resurser, såväl avseende läkemedel som medicinsk utrustning och laborativa tjänster. Den pågående pandemin har inneburit utmaningar när det gäller att säkerställa tillgång till läkemedel och medicinsk utrustning inom humansjukvården. Veterinärmedicinska läkemedel, så som exempelvis anestesimedlet propofol, har genom ett undantagsförfarande kommit till användning inom humansjukvården. Djursjukvården har också ställt medicinsk utrustning till förfogande för humansjukvården och laboratorier för analys av djurprover har ställts om för analys av humanprover.

Den pågående pandemin har visat på behovet av att se över Sveriges förmåga att anskaffa läkemedel och skyddsmaterial vid en kris eller vid höjd beredskap. Utredningen Hälso- och sjukvårdens beredskap och förmåga inför och vid allvarliga händelser i fredstid och höjd beredskap (dir. 2018:77) ska beakta erfarenheter från utbrottet av sjukdomen covid-19 under det fortsatta utredningsarbetet. Regeringen bedömer också att det behövs ett längre tidsperspektiv än tre månader när det gäller hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera kriser och tillgodose behovet av läkemedel och tjänster.

Läkemedelsverket fick i mars 2020 i uppdrag att kartlägga sårbarheter i produktion och distribution av läkemedel som kan uppstå med anledning av den nu aktuella spridningen av det nya coronaviruset i världen. Behoven inom djurens hälso- och sjukvård omfattas inte av något av uppdragen.

Av Försvarsberedningens delrapport Motståndskraft (Ds 2017:66) framgår att det finns ett behov av att human- och veterinärmedicin interagerar och samordnar samt gemensamt prioriterar sina verksamhetsområden under kris och krig. Jordbruksverket och SVA har också i olika sammanhang lyft fram behovet av att beakta beroendet mellan humanmedicin och veterinärmedicin samt behovet av att se över lagerhållningen av läkemedel och sjukvårdsmaterial för att hitta en modell som ger en god försörjning av kritiska varor för hälso- och sjukvården under kris och vid höjd beredskap.

Regeringen anser att det står klart att arbetet med att skapa en långsiktig beredskap i hela samhället avseende humansjukvården är nödvändigt och kommer att behöva prioriteras under en lång tid. Pandemin har visat behov av ökad nationell samordning och kontroll, sektorövergripande ansats, uppföljning och analys av hälso- och sjukvårdens utveckling och behov. I propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) understryker regeringen att ett nationellt sammanhållet system för lagerhållning av läkemedel och sjukvårdsmateriel i Sverige för fredstida kriser och krig behöver tas fram.

Den pågående pandemin har också med stor tydlighet visat på behov av samordning mellan djursjukvård och humansjukvård. Regeringen ger därför myndigheterna i uppdrag att belysa behoven inom djurens hälso- och sjukvård samt de beroenden som finns mellan djurens hälso- och sjukvård och humansjukvården, och därigenom komplettera pågående uppdrag och utredningar om hälso- och sjukvårdens beredskap.

På regeringens vägnar

Jennie Nilsson

Karin Führ Lindqvist

Kopia till

Statsrådsberedningen/EURÄTT K, SAM

Justitiedepartementet/SSK

Utrikesdepartementet/HI

Försvarsdepartementet/MI

Socialdepartementet/SF

Finansdepartementet/BA

Infrastrukturdepartementet/TP

Livsmedelsverket

Läkemedelsverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap